

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Qvæstio IV. De proprietatibus quibusdam beatitudinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

QVÆSTIO IV.

De Proprietatibus quibusdam Beatitudinis.

Sic constituta beatitudine tum essentiali, tum accidentaliter, præcipuè quædam eius proprietates supersunt, nam omnes persequi longum esset, cum de illius supernaturalitate, ac inæqualitate, dictum sit dum agerem de visione Dei, solæ igitur huius loci propriæ sunt appetibilitas & perpetuitas beatitudinis, de quibus dici brevissimè potest.

SECTIO I.

An & quomodo appetibilis sit Beatitudo.

Duplex
appetitus.

Appetitus alter naturalis appellatur, alter elicitus. Primus est capacitas & inclinatio ad aliquid tanquam ad perfectionem connaturaliter debitam: alter est actus desiderij elicitus à facultate appetente, quaritur hic qualem naturaliter habeamus appetitum beatitudinis, siue à natura insitum, siue ab appetitiua potentia elicitem.

Triplex
dubitatio.

Ratio dubitandi primò est, quia naturalis appetitus versatur circa perfectionem aliquam debitam connaturaliter, & quæ per vires naturales acquiri potest, beatitudo neque connaturaliter est homini debita, neque per vires naturales acquiri potest, ergo non est in homine appetitus naturalis beatitudinis.

Secundò, appetitus naturaliter elicitus, & appetitus supernaturaliter elicitus, differunt in aliquo, sed nihil est in quo differant aliud, nisi quod appetitus naturalis versatur circa beatitudinem naturalem, supernaturalis circa beatitudinem supernaturalem, ergo non est in nobis naturaliter appetitus elicitus beatitudinis supernaturalis.

Tertiò, illud quod naturaliter à nobis non cognoscitur, non appetitur etiam à nobis naturaliter, beatitudo supernaturalis non cognoscitur à nobis naturaliter, ergo naturaliter à nobis non appetitur.

Appetitus
naturalis
beatitudi-
nis.

Dico primò, beatitudinis sumptæ in communi habet quilibet homo appetitum naturalem; beatitudinis autem sumptæ in particulari nemo appetitum habet nisi obedientialem: patet ex dictis quaest. 1.

Ratio enim est, quia beatitudo sumpta in communi est possessio boni quod satiare potest appetitum, abstrahendo ab eo quod illa sit talis, aut talis operatio. Ad huiusmodi possessionem & satietatem appetitus, quilibet homo naturalem habet appetitum, quia sicut per singulas appetitiones volumus ut nobis saltem ex parte bene sit, sic per omnes appetitiones volumus, ut omni ex parte nobis sit bene, naturalem ergo habemus appetitum ad beatitudinem sumptam in communi. Beatitudo autem sumpta in particulari est possessio Dei summi boni per visionem intuitivam, quæ simpliciter est supernaturalis, appetitus naturalis ut dixi est capacitas & inclinatio ad perfectionem aliquam connaturaliter debitam & naturaliter possibilem, ergo non est in homine appetitus naturalis beatitudinis sumptæ in particulari.

Appetitus
elicitus.

Dico secundò, beatitudinis sumptæ in particulari nemo ante reuelationem potest habere appetitum naturaliter elicitem, post reuelationem habere potest.

Ratio est quia demptâ reuelatione non cognoscitur possibilis esse visio intuitiva obiecti, quod in modo elendi elenatum est supra omnem potentiam cognoscentem creabilem; ergo demptâ reuelatione nemo illam appetere potest: suppositâ verò reuelatione promissa, vel etiam possibilis huius visionis non est dubium quin illa possit attingi actu naturali, sicut certum est quod dæmones actu naturali attin-

gunt multa obiecta supernaturalia: actus enim naturalis habere potest obiectum materiale supernaturale, sed obiectum eius formale in ratione obiecti semper est supernaturale ut in tractatu de Fide disputabitur.

Ad primam Resp. beatitudinem propt sumptam in communi, esse aliquid naturaliter homini debitum & possibile, unde mirum non est quod naturalis appetitus in eam feratur.

Ad secundam Respondent quidam recentiores appetitum beatitudinis elicitem naturaliter differre ab appetitu elicito supernaturaliter, ex eo quod habeant diuersa principia productiua, nam appetitus naturaliter elicitus nullâ indiget gratiâ, sine qua elici non potest appetitus supernaturalis. Sed hoc fusè reiectum olim est, quia effectus non ideò est supernaturalis quia exigit principium supernaturale, sed ideò exigit principium supernaturale quia est supernaturalis: sicut non ideò pondus aliquod est graue quia illud ego non possum tollere, sed ideo illud ego non possum tollere quia est graue. Differunt ergo appetitus isti duo, quia etsi eadem habeant obiecta materialia, imò & eadem obiecta formalia in ratione obiecti habent tamen semper diuersa obiecta formalia in ratione obiecti, quod explicare longum nunc esset, satis hic sit dicere quod appetitus naturaliter elicitus nunquam tendit in beatitudinem propt cognitam ex sola reuelatione, in quam tendit appetitus supernaturaliter elicitus à viatore.

Ad tertiam Respondeo probari eo argumento quod ante reuelationem sicut naturaliter non cognoscitur beatitudo in particulari, sic neque appetitur naturaliter.

SECTIO II.

An & quomodo Beatitudo æterna sit.

Hoc vltimum est disputandum de beatitudine, quod in ea nihil sit vltimum, eximia sanè, neque vnquam satis intellecta Perfectio, supra modum in sublimitate pondus æternum gloria vocatum ab Apostolo, & mirabiliter inculcatum, quæ enim videntur temporalia sunt, quæ non videntur æterna.

Ratio dubitandi est primò, quia beatitudo si æterna est, vel hoc habet ex sola Dei voluntate, vel ex intrinseca ratione operationis in qua consistit beatitudo, neutrum dici potest, quia sola voluntas Dei non mutat naturam beatitudinis, non apparet autem quare visio debeat necessariò æterna esse magis quam aliæ operationes intellectus aut voluntatis.

Secundò, æternitas etiam beatitudinis non potest colligi ex valore operis per quod illam meremur, est enim duratio eius brevissima, quomodo ergo illud compensari non potest condignè nisi per gloriam æternam.

Tertiò, sicut potest quilibet velle desistere ab actu Fidei vel Charitatis, sic potest desistere velle à visione.

Dico primò, beatitudo ut sit vera & perfecta essentialiter ita esse debet æterna ut nec amitti, neque villo modo interrumpi possit. Hæc est constans & Catholica veritas quam Tertullianus l. de Resurrectione carnis, Fidem appellat Christianorum negata olim ab Origene, ut referunt Hieronymus & Epiphanius.

Primò, enim testatur æternitatem nunquam destituta gloriæ Deus per omnes Scripturas, Sapient. 5. *Iusti autem in perpetuum viuent: Regnum tuum regnum omnium seculorum; Illaia 35. venient in Sion cum laude, letitia sempiterna super capita eorum, gaudium & letitiam obtinebunt. Psal. 81. beati qui habitant in domo tua Domine in secula seculorum laudabunt te. Mat. 25. ibunt hi in supplicium æternum iusti autem in vitam æternam: 2. ad Cor. 4. æternum gloria pondus, primæ ad Thessal. 4.*

Solutio
dubitatio-
num.

Triplex
dubitatio.

Scriptura

Et sic semper cum Domino erimus 1. Petri 1. *Regenerauit nos in spem uitam, in hereditatem incorruptibilem, & incontaminatam & immarcescibilem.* Idem probant testimonia omnia quibus asseritur aeternitas poenae damnatorum de qua dictum est in tractatu superiori. Idem habetur ex symbolo Apostolico, asseriturque ab omnibus Patribus vide Augustinum l. 13. de Trinitate c. 8. unde hanc vocare possumus firmissimam Fidei anchoram, quam omnes qui dimiserunt turpissimum naufragium passi sunt.

Rationes. Secundo variae quoque rationes id probant aliquas habet easque omnino elegantes Philoſophus 1. *Ethicorum* c. 7. & 10. *Ethicorum* c. 7. *Ver enim* (inquit) *nec una facit hirundo, nec unus dies, & beatum hominem eodem modo nec unus dies nec breue vllum efficit tempus*: unde argumentor ex communi sapientum aestimatione, beatitudo eo prius fieri solet, quod diutius durat eo minoris quod minus durat, sed felicitas est bonum, quo nullum maius potest desiderari, ergo illa esse debet aeterna. Deinde beatitudo est status perfectissimus, nemo autem sapiens beatum eum vocauerit, qui ad breue tempus felix est futurus. Denique 10. *Ethic.* *Nihil* (inquit) *felicitatis est imperfectum, quidquid autem finem habiturum est, imperfectum est.*

Ratio S. Thomae. Alteram rationem habet S. Thomas q. 5. art. 5. ut aliquis status sit beatitudo, debet excludere omne malum, si autem beatitudo aeterna non sit, omne non excludit malum; vel enim sciet beatus periculum eius amittenda, & sic continuo timore cruciabitur, vel nesciret, & sic esset miser. *Quid enim* (inquit August. l. 12. c. 20.) *illa beatitudine falsus, vel fallacius, ubi nos futuros in seors, aut in tanta luce veritatis nesciamus, aut in summa felicitatis arce timeamus.* Aliter etiam ratiocinatur l. 13. de Trinit. c. 8. Si beatus amitteret beatitudinem, vel hoc pateretur volens, vel nolens, vel neutro modo se habens, si volens miser esset, quia vellet amittere summum bonum: si nolens miser item esset, qui quod nollet, pateretur: si nec volens nec volens, non amaret ergo suam beatitudinem, quod esset miserum esse. Denique beatus non potest gaudium carere quod summum est, gaudium autem quod provenit ex cogitatione beatitudinis nunquam amittenda, summum est gaudium, quo frui possit beatus, ut constabit ex dicendis statim.

Ratio a priori. A priori ratio est, quia illae operationes in quibus consistit beatitudo non possunt amitti ex parte voluntatis ipsius beati, nec ex parte Dei, nec ex parte ullius alterius causae, igitur nullo modo amitti possunt. Non ex parte voluntatis beati, quia beatus in illa celsatione nullam apprehendere potest rationem boni, nec fastidio affici neque alio allici, ergo non potest beatus velle desistere a visione beatifica. Non ex parte Dei quia Deus non subtrahit aliquod donum aliqui nisi propter aliquam eius culpam quae in beato nulla esse potest. Non denique ex parte ullius alterius agentis, quia solus Deus conseruat hanc visionem, quae nihil contrarium habet, per quod possit destrui.

Aestimabilitas huius aeternitatis Prima ratio. Dico secundo, perpetuitas beatitudinis efficit illam esse infinite maiorem, & digniorem. Quod quatuor modis probari potest.

Primus. quia aeternitas facit infinite maius quidquid affecerit, sicut enim voluptas vnus diei maior est voluptate vnus horae, voluptas hebdomadae vnus, voluptate vnus diei, & sic deinceps, ergo aeterna voluptas infinite superat aestimabilitatem cuiusvis voluptatis, quae non sit aeterna.

Secunda. aeternitas boni quando cognoscitur infinite magna est quo liber instanti, qui enim scit se ab ea felicitate nunquam posse cadere, singulis momentis percipit voluptatem, ex tota aeternitate beatitudinis quae infinita est ut proinde vocari possit etiam in eo sensu tota simul.

Tertio, possessio aeterna beatitudinis est perfectissima similitudo diuinae perfectionis ut tradit August. l. 3. de libero arbitrio c. 7. *Si magis & magis esse volueris, ei quod summe est propinquabis, quanto ergo amplius esse amaueris tanto amplius aeternam vitam desiderabis.*

Quarta. Quarto, ratione aeternitatis beatitudo habet infinitam aestimationem supra omnia temporalia, quae nimirum (inquit August. ibidem) *antequam sint, non sunt & cum sunt fugiunt, & cum fuerint non erunt, itaque cum futura sunt nondum sunt, cum autem praeterita sunt, iam non sunt, quomodo igitur tenebuntur, ut maneant, quibus hoc est incipere ut sint, quod est pergere, ut non sint.* Ad primam Respondeo constare omnino ex dictis quod beatitudo non habet ex sola Dei voluntate quod sit aeterna. Nam hoc habet tum ex ratione communi beatitudinis, quae si aeterna non esset, appetitum non satiare, nec excluderet omnem miseriam: tum etiam quod ratione visionis quae definire ut dixi non potest, vel ex parte beati, vel ex parte Dei, vel ex parte ullius alterius extrinseci agentis.

Ad secundam Resp. aeternitatem beatitudinis colligetur posse ex valore meriti, quia cum opus meritum hominis iusti procedat a gratia adoptionis, mereaturque filiationem diuinam cui gloria debetur titulo hereditatis, hereditas autem semper debetur filio quandiu manet filius, ille qui videt Deum nunquam amittet filiationem diuinam quae per solum amittitur peccatum, ergo nunquam ei tolli poterit hereditas.

Ad tertiam concedo, posse viatorem desistere ab actu Fidei, vel ab actu amoris, quia potest aliquam in illis apprehendere rationem mali, visio autem beata cum tollat omnem errorem, nullam pati potest huiusmodi apprehensionem, atque adeo non potest homo videns Deum velle desistere a visione, quae independens est a phantasmate; expers est laboris, & voluntatem necessitat ad amandum Deum clare visum a cuius propterea cognitione velle non potest desistere.

DISPUTATIO II.

De Principio directiuo humanorum Actuum: id est, de Conscientia.

S. Thomas. quaest. 19.

ACTENVS exposui principium finale cuius gratia fiunt omnia, Beatitudinis videlicet existentiam, quidditatem, complementa, & proprietates: nunc de altero illo principio dicere aggredior, per quod creatura rationalis actus sic diriguntur, ut idonei sint ad finis huius assequutionem. Haec enim regula dicitur, quae totius bonitatis & malitiae mensura & Iudex est, quia si ei conformentur hominis actus, sunt boni, & idonei ad finem Beatitudinis: si non conformentur, sunt reuera mali. De hac regula unde tota pendet moralitas, ut distincte ac plenè dicam primò videndum est, de illius natura siue quænam illa sit. Secundo, de influxu illius in humanos actus, siue quomodo per illam actus nostri fiant boni vel mali.

QVÆSTIO I.

Quænam sit Regula directiua omnium Actuum humanorum.

Sicut in artefactis illud appellatur regula, quod est **I**dea operis artificiosi, sic in Moralibus idea rectæ operationis vocatur, cui quoties conformantur actus liberi boni sunt & laudabiles. Idea enim in operibus artis,

Tertia

Quarta.

Solutio dubitationum.